Undersökning om betydande miljöpåverkan

Detaljplan Håknäs 6:1 m.fl. Solberga by

Enligt 6 kap. 5-7 §§[1] miljöbalken ska kommunen göra en undersökning av miljöeffekter när en plan upprättas eller ändras, för att avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas enligt PBL 4 kap 34 § och MB 6 kap.9-10 §§.

Undersökningen av betydande miljöpåverkan ska göras i ett tidigt skede av planprocessen. Dokumentet ska fungera som ett verktyg för att komma fram till vilka negativa miljökonsekvenser planförslag kan få och hur de kan undvikas eller begränsas. Tanken är att dokumentet ska användas och uppdateras kontinuerligt under arbetet med att ta fram detaljplanen.

Handläggare Planenheten: Elsa Kvidal, Planarkitekt

Referens Miljökontoret: Kommunekolog, Mari Nilsson

Referens Kultur- och fritidskontoret: Stadsantikvarie, Emma Tibblin

Version: 2.0

[1] Dessa regler gäller för planer och program som fått uppdrag efter 2018-01-01. För de som fått uppdrag tidigare gäller tidigare lydelse i MB 6 kap, om MKB med mera

Bedömning av miljöpåverkan

Kommunen ska bedöma om någon enskild aspekt eller flera aspekter sammantaget kan leda till att planens genomförande kan medföra betydande miljöpåverkan. Detta kallas i miljöbalkens sjätte kapitel för ”undersökning. Undersökningen ska utgå från de kriterier som finns i miljöbedömningsförordningen (2017:966). Förordningen beskriver vad det är som ska beaktas, det handlar om:

- *vad* det är för åtgärd eller verksamhet
- *var* den planeras och,
- *vilka* miljöeffekter som förväntas

Miljöeffekter

Begreppet miljöeffekter är definierat i miljöbalkens sjätte kapitel. Miljöeffekter kan vara direkta eller indirekta effekter. De kan vara positiva eller negativa för miljön. Effekterna kan vara tillfälliga eller bestående, kumulativa eller inte kumulativa och uppstå på kort, medellång eller lång sikt. Miljöeffekter är inte begränsade geografiskt, det vill säga de kan uppstå i närområdet och långt bort. I miljöbalken listas följande 6 punkter som en sammanfattning av vad bedömning av miljöeffekter kan innefatta:

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
6. andra delar av miljön.

Listan ska inte anses vara uttömmande, därav den 6:e punkten *andra delar av miljön*.

Miljökvalitetsmålen och agenda 2030

Det långsiktiga syftet med att undersöka miljöpåverkan och att integrera miljöbedömningar i planläggningen är att uppnå miljömålen specificerade i de sexton miljökvalitetsmålen. De svenska miljömålen omfattar den miljömässiga dimensionen av hållbar utveckling och är en viktig utgångspunkt för det nationella genomförandet av FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030.

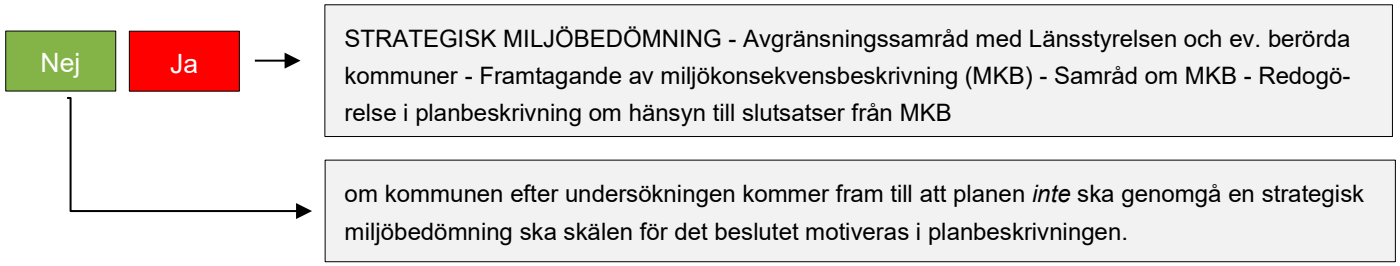

Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Exempel på miljökvalitetsmål är God bebyggd miljö, Frisk luft, Begränsad klimatpåverkan och Ett rikt växt- och djurliv.

Hur ska undersökningen utföras?

Planhandläggare/projektledare ansvarar för att upprätta ett utkast på undersökningen. Innehåll och frågor som dyker upp kan diskuteras på projektgruppsmöten. Om det inte är uppenbart onödigt skickas dokumentet för påsyn och diskussion till miljökontoret och stadsantikvarien.

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN (vid samråd eller tidigare vid behov)

Undersökningssamråd (MB 6 kap. 6§)

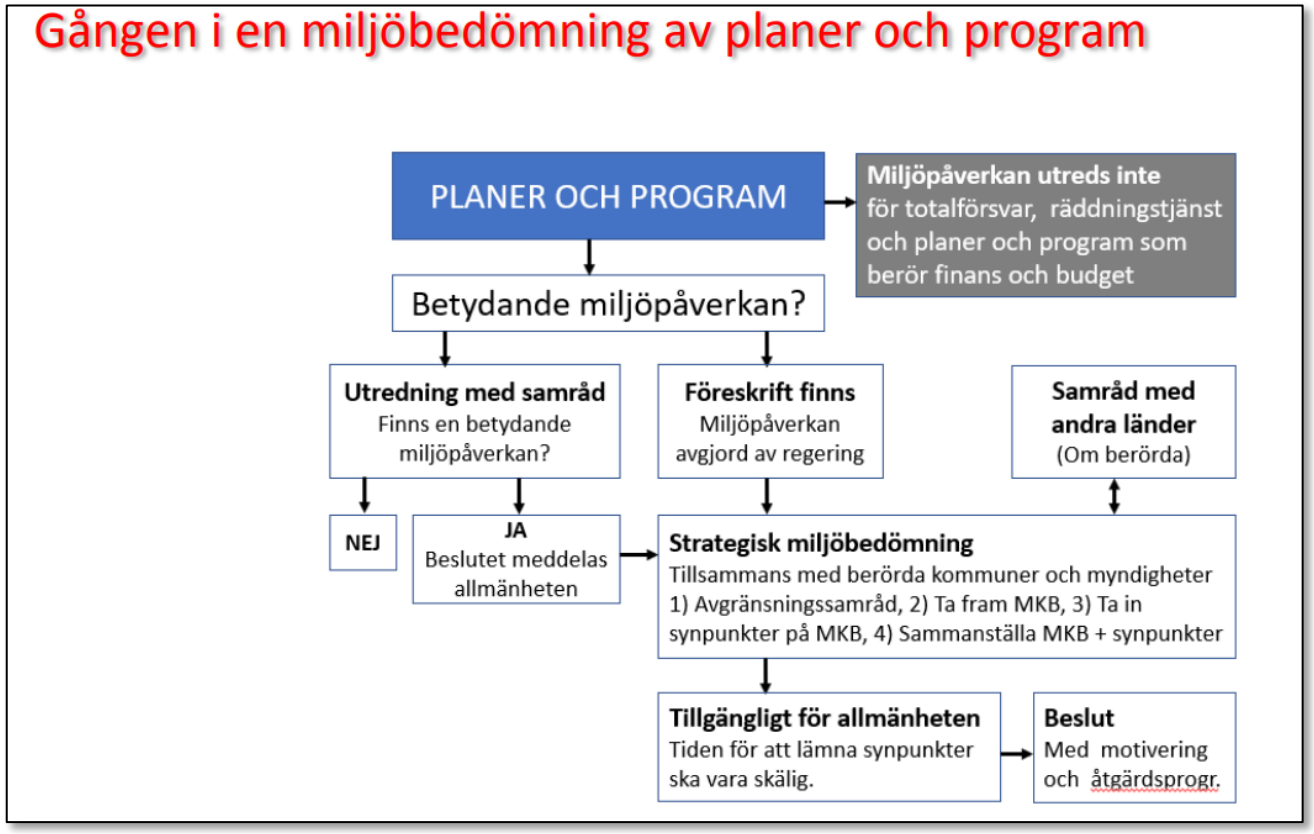
Under framtagandet av undersökningen ska samråd ske med Länsstyrelsen, samt vid behov även med andra berörda myndigheter och kommuner. Samråd med länsstyrelsen om undersökningen sker i regel i samband med detaljplanens samråd. Vid detaljplaner där BMP konstateras eller befaras bör samråd med Länsstyrelsen ske innan detaljplanens samråd.

Särskilt beslut

Kommunen ska efter att undersökningen har genomförts ta ställning till om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Detta ska göras genom att kommunen fattar ett särskilt beslut. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Beslutet fattas på delegation av planchef och därefter göras tillgängligt för allmänheten. *Lag (2017:955)*

Avgränsningssamråd (MB 6 kap. 9§)

Om BMP konstateras i undersökningen, ska en strategisk miljöbedömning genomföras. Ett avgränsningssamråd ska ske med länsstyrelsen och ev. berörda kommuner för att bestämma inriktning och innehåll för miljöbedömningen.

Information om planen

Planens syfte:

Planen syftar till att möjliggöra för en utökning av skolverksamhet, elevhem och privata bostäder i form av en- eller tvåbostadshus i utkanterna av planområdet. Planområdet omfattas till största del av byggnadsplanen ”Ändring och utvidgning av byggnadsplan för Håknäs 7:1, 12:1 m.fl” som begränsar Solbergas utveckling då byggrätt i vissa delar har utnyttjats till fullo och på grund av prickmark-”mark som icke får bebyggas” därför är en ny detaljplan aktuell.

Allmän beskrivning av planområdet

Planområdet utgörs av Solberga by som är en bygemenskap med anpassad grundskola, elevhem enligt LSS, skolfritids, fritidsverksamhet och privata bostäder.

Planområdet markerat med svart gräns.

Sammanfattande bedömning av förslagets miljöpåverkan	Bedöms planförslagets genomförande innebära betydande miljöpåverkan (BMP)? Ja ☐ Nej ☒
Motivering Motiverat ställningstagande om betydande miljöpåverkan utifrån bedömning av miljöeffekter.	Planförslagets genomförande bedöms inte innebära betydande miljöpåverkan. De åtgärder planen medger bedöms vara förenliga med en ur allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser genom att markområden kommer användas för ett ändamål som området bedöms vara lämpat för med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Planen bedöms inte heller medge sådan markanvändning att några miljökvalitetsnormer överskrids varför detaljplanen får anses vara förenlig med 3, 4 och 5 kapitlet MB. Motiveringen är att befintligt område för skola, elevhem och bostäder kompletteras med liknande användning på till största del redan ianspråktagen mark eller mark som enligt gällande byggnadsplan är planerad för byggnation.

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	
Bedöms planen vara förenligt med översiktsplanen? **Beskriv även om planen är förenlig med RUFS** Finns mellankommunala och regionala intressen Finns FÖP Finns program	Ja ☒ Nej ☐ Delvis ☐ Beskriv hur/motivering: Gällande översiktsplan ”Framtid Södertälje 2013–2030” understryker att det är tyngdpunkterna på landsbygden som ska utvecklas, bebyggelse ska koncentreras till eller i närheten av dessa tyngdpunkter, Järna tätort är en av dem. Ny bebyggelse ska i första hand lokaliseras inom tre kilometers radie från Järna station, vilket planområdet ligger inom även om det inte ligger inom Järna tätort. Översiktsplanens ambition är att erbjuda fler att bo på landsbygden men att utbyggnaden samtidigt inte ska försvaga landsbygdens karaktär och kvaliteter. Kommunen anser att det är den småskaliga utbyggnaden i byformationer som bäst bevarar och utvecklar landsbygdens kvaliteter och funktion. Detaljplanen faller mellan småskalig och storskalig bebyggelse det vill säga mellan 10–50 byggnader således är det viktigt att ta hänsyn till landsbygdens karaktär och värden så att dessa inte försvagas. Detaljplaneförslaget omfattar till stor del redan befintlig byggnation där tillkommande byggnation ansluter till befintlig och där vikt läggs på att värna kultur- och naturmiljön. Det är särskilt viktigt att ta hänsyn till öppna landskap mellan bebyggelsegrupper och att bebyggelse inte ska lokaliseras på öppen åkermark. Detaljplanen kommer möjliggöra byggnation på före detta åkermark i planens södra del, marken är planlagd som bostäder i gällande byggnadsplan och klassas därför inte längre som åkermark. Gestaltningen av dessa byggnader är viktig och regleras i detaljplanen då de blir väl synliga i landskapet. Översiktsplanens ambition är också att stödja utveckling som stärker de egenskaper som utmärker en levande landsbygd. Det betyder att utvecklingen ska skapa förutsättningar för en lokal arbetsmarknad, service, förskolor och skolor samt att det ska finnas boendemiljöer för olika behov och efterfrågan. Att möjliggöra en utveckling av Solberga bys verksamhet och bygemenskap bidrar på det sättet till en levande landsbygd. Detaljplanen överensstämmer med den regionala utvecklingsplanen för Stockholms region 2050 och ” Landsbygds- och skärgårdsstrategin” som är en fördjupning av regionens landsbygds- och skärgårdsfrågor. På det sätt att en utveckling av Solberga bys verksamhet ger förutsättningar för en levande landsbygd med attraktiva och livskraftiga lokalsamhällen som är ett av de fyra insatsområdena i strategin. Detaljplanen möjliggör mer arbetstillfällen, bostäder och skolomsorg som i sin tur ger ökat underlag för en förbättrad tillgänglighet med

	kollektivtrafik. Utökning av Solberga by innebär en utökning av en redan sammanhållen bebyggelse som är en av delstrategierna inom" Landsbygds- och skärgårdsstrategin". Det finns ingen FÖP eller program för området.
Kumulativa effekter Finns andra projekt, planer eller program som tillsammans med åtgärden kan få konsekvenser för miljön och som kan leda till betydande miljöpåverkan. Utgå från listan *miljöeffekter*	Nej.

Verksamheter och åtgärder som kan medföra BMP

Plan- och bygglagen 4 kap. 34 § Enligt PBL 4 kap 34 § finns bl.a. ett antal specifika situationer som förväntas medföra betydande miljöpåverkan (BMP) om planen medför att marken får tas i anspråk för något av följande ändamål: • *industriändamål,* • *ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt,* • *en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,* • *en hamn för fritidsbåtar,* • *ett hotellkomplex eller fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,* • *en permanent campingplats,* • *en nöjespark,* • *en djurpark,* • *en spårväg, eller* • *en tunnelbana.*	Genomförandet av planer för de uppräknade användningsområdena ska inte automatiskt antas medföra betydande miljöpåverkan. Undersökningen ska bedöma om det är någon av de uppräknade verksamheterna som är orsaken. Uppräknade ändamål är kopplade till MKB-direktivet bilaga II. Ja ☐ Nej ☒ **Om ja; beskriv konsekvens nedan och om detta bedöms medföra BMP:**

Verksamheter och åtgärder som förväntas medföra BMP	
MB 7 kap 28 § a Enligt MB 7 kap 28 § a ska det antas att en åtgärd eller verksamhet som påverkar ett natura 2000-område på ett betydande sätt ska medföra betydande miljöpåverkan (BMP)	Kan detaljplanens genomförande innebära åtgärder eller verksamheter som påverkar ett Natura 2000-område på ett betydande sätt? Ja ☐ Nej ☒ **Motivera svar och beskriv konsekvens och om detta bedöms medföra BMP. Väg in åtgärder från eventuellt angränsande projekt som tillsammans får kumulativa effekter:**

Aspekter att förhålla sig till	Beskrivning av planområdet	Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning) och hantering av eventuella miljöeffekter	Risk för betydande miljöpåverkan		
			Nej	Ja	Miljöaspekt som ska behandlas i MKB
Mark -Topografi/terräng, -Berg- och jordarter, -Infiltrationskapacitet, -Stabilitet och bärighet, -Sättningskänslig mark, -Erosionsskydd, -Buffertzon och filter, -Fysiska ingrepp	Den nordöstra delen av planområdet där byggrätt ges för nya en-tvåbostadshus består av gles blandskog med främst äldre tall, björk, ask, asp, ek och rönn med inslag av öppna hällar och klippblock. Den glesa blandskogen fortsätter västerut mot stora skolan Arken med inslag av öppna hällar och klippblock i en kuperad terräng. Området nyttjas som skolgård och rekreation för eleverna. Söder om skolan där byggrätt ges för nya en-tvåbostadshus är terrängen kuperad och sluttar ned mot åkermark. Området består av gles talldominerad barrskog med inslag av asp, ek, rönn, sälg, gran och hällmark. Naturmarken inom planområdet är generellt rik på block och sten. I övrigt består planområdet av öppna grönytor och ädellövträd och fruktträd invid bebyggelse. Enligt Sveriges geologiska undersöknings (SGUs) jordartskarta består marken inom planområdet huvudsakligen av glacial- och postglacial lera samt urberg med överliggande morän. I ytterkanten av planområdet finns ett parti med postglacial sand.	Detaljplanen möjliggör inte en exploatering av den omfattning eller karaktär att det bidrar till att risken för skred eller ras skulle bli betydande. Byggnation ska anpassas till terrängen och regleras med bestämmelsen” Byggnader ska anpassas till terrängen. Marknivåer ska tas upp med förhöjt väggliv eller sockel. Vid brantare sluttning ska byggnad utföras i suterräng.” För att bevara träd i närheten av nytillkommande byggnader krävs marklov för fällning av träd med en stamdiameter över 50 cm. Fällda träd ska kompenseras med återplantering. Trädfällning av särskilt skyddsvärda träd får endast ske om trädet är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk och ska då anmälas till Länsstyrelsen för samråd enligt miljöbalken 12 kap. § 6.	☒	☐	

	Enligt SGU:s berggrundskarta består bergarten inom planområdet av granit. Enligt SGU:s jorddjupskarta ligger jorddjupet inom planområdet på mellan 0 meter och 3–5 meter. Det bedöms inte finnas någon betydande risk för skred eller ras inom planområdet baserat på de geotekniska markförhållandena. Planområdet ligger inte inom aktsamhetsområde för skred och erosionsrisk enligt SGU.				
Vatten -Avrinningsområde - påverkan på recipient ´-påverkan på grundvattenförekomst och grundvattenkvalitén -minskning av vattentillgången i någon yt- eller grundvattentäkt -förändrad infiltrationsförhållanden och avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning/uttorkning -förutsättningar för LOD ´påverkan på dikningsföretag Tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. MB? -finns/behövs vattendom?	Planområdet ligger i huvudsak inom delavrinningsområdet som har sin avrinning mot Moraån. Moraån är ett naturligt vattendrag som rinner från sjön Vällingen, belägen nordväst om Järna i Södertälje och Nykvarns kommun, och mynnar i Näslandsfjärden. Moraåns ekologiska status klassificeras som måttlig. Moraån uppnår ej god kemisk ytvattenstatus.	Enligt dagvattenutredningen (Bjerking, 2025) visar föroreningsberäkningarna att utsläpp från planområdet till recipienten Moraån beräknas minska jämfört med befintlig situation efter implementerade dagvattenåtgärder. Det innebär att med implementerade dagvattenåtgärder förväntas detaljplanen bidra till att recipienten kan uppnå miljökvalitetsnormerna (Bjerking, 2025). Inom allmän platsmark regleras dagvattenhanteringen med bestämmelserna ” Dagvatten från väg och parkering ska ledas till skålade grönytor”, ”Minst 12 träd ska planteras längs infartsvägen”, ” Parkering ska trappas höjdmässigt i minst tre nivåer. Träd och buskar ska avdela parkeringsytorna, ” Markåtgärder som försämrar	☒		

		markens genomsläpplighet får ej utföras. Minst 35 % av marken ska vara genomsläpplig.”. Inom kvartersmark regleras dagvatten med bestämmelsen ” Markåtgärder som försämrar markens genomsläpplighet får ej utföras. Minst 65 % av marken ska vara genomsläpplig.”			
MB 3 kap. Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden -Obetydligt påverkade, ekologiskt känsliga områden - Brukningsvärd jordbruksmark - något riksintresse för naturvården, kulturmiljövården, friluftslivet eller annat riksintresse enligt 3 kap. §§ 7-9	Planområdet angränsar i öster till riksintresse för turism och friluftsliv och högexploaterad kust, inom dessa områden ska främst det rörliga friluftslivets och turismens intressen särskilt beaktas. Väster om planområdet och E4:an finns riksintresse för planerad järnväg som syftar till utbyggnaden av Ostlänken, som är en ny dubbelspårig järnväg mellan Järna och Linköping.	Detaljplanen kommer inte negativt påverka de riksintressen som planområdet angränsar till.	☒	☐	
MB 4 kap. Särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden	Planområdet berör inga områden enligt Miljöbalkens 4:e kapitel.		☒	☐	
MB 5 kap Miljökvalitetsnormer -Omgivningsbuller -Luftkvalitet -Vattenkvalitet ytvatten och grundvatten (kvantitet)	Miljökvalitetsnormer för buller överskrids inte. Enligt mätvärden från SLB (Stockholms luft- och bulleranalys) ligger årsmedelvärdet för luftföroreningar för partiklar (PM10) inom	Enligt bullerutredningen (Akustikkonsulten, 2025) kan riktvärden enligt trafikbullerförordningen klaras vid planerade bostäder. För samtliga bostäder kan uteplats anordnas som klarar riktvärdena. Riktvärden enligt Naturvårdsverkets ” Vägledning om buller från väg- och spårtrafik på	☒	☐	

	planområdet på mindre än 10 µg/m³ vilket motsvarar den lägsta föroreningsklassen. Årsmedelvärdet för halter av kvävedioxid (NO_2) är mindre än 5 µg/m³ vilket motsvarar den lägsta föroreningsklassen. Moraåns ekologiska status klassificeras som måttlig. Moraån uppnår ej god kemisk ytvattenstatus. Planområdet ligger inte inom någon grundvattenförekomst.	skolgårdar" kan klaras vid planerade skolbyggnader. Detaljplanen möjliggör inte en exploatering av den omfattning eller karaktär att det bidrar till att miljökvalitetsnormerna för buller riskerar att överskridas. Detaljplanen möjliggör inte en exploatering av den omfattning eller karaktär att det bidrar till att miljökvalitetsnormerna för luft riskerar att överskridas. Med föreslagna dagvattenåtgärder bedöms detaljplanen minska föroreningsmängderna jämfört med befintlig situation och på det sättet bidra till att recipienten Moraån kan uppnå miljökvalitetsnormerna (Bjerking, 2025).			
Skyddade områden och arter (MB 7kap) -Naturreservat -Kulturreservat -Naturminne -Biotopskydd -Djur- och växtskyddsområde -Strandskyddsområde -Miljöskyddsområde -Vattenskyddsområde -Övriga skydd (fridlysta arter, artskyddsförordning mm) -Naturvårdsavtal	Skogsområdet inom planområdet och dess omgivande skogar utgör en länk mellan barrskogsområdet i Farstanäs naturreservat i öster och Södertuna och Logsjöområdet i väster om planområdet. Genomförd fågelinventering (Norconsult, 2023) noterade sex fågelarter som är upptagna på den svenska rödlistan.	Detaljplanen bedöms inte ha en negativ påverkan på länken mellan barrskogsområdet i Farstanäs naturreservat i öster och Södertuna och Logsjöområdet i väster om planområdet då detaljplanen omfattar relativt små arealer för utbyggnad och då särskilt skyddsvärda och skyddsvärda träd med en stamdiameter över 50 cm kräver marklov och återplantering vid fällning. Enligt artskyddsutredningen bedöms ingen känd fågelförekomst aktivera något förbud enligt § 4 artskyddsförordningen (Norconsult, 2023).	☒	☐	

Naturmiljö - Allmän beskrivning, vegetation och djurliv - Särskilda värden för biologisk mångfald exempelvis: ovanliga och skyddsvärda naturtyper, utpekade nyckelbiotoper, viktiga spridningssamband, länsstyrelsens inventeringar av ädellövskog och/eller ängs- och hagmarker eller artgrupper som groddjur, fladdermöss, insekter, rödlistade arter	Den nordöstra delen av planområdet där byggrätt ges för nya en-tvåbostadshus består av gles blandskog med främst äldre tall, björk, ask, asp, ek och rönn med inslag av öppna hällar och klippblock. Den glesa blandskogen fortsätter västerut mot stora skolan Arken med inslag av öppna hällar och klippblock i en kuperad terräng. Området nyttjas som skolgård och rekreation för eleverna. Söder om skolan där byggrätt ges för nya en-tvåbostadshus är terrängen kuperad och sluttar ned mot åkermark. Området består av gles talldominerad barrskog med inslag av asp, ek, rönn, sälg, gran och hällmark. Naturmarken inom planområdet är generellt rik på block och sten. I övrigt består planområdet av öppna grönytor och ädellövträd och fruktträd invid bebyggelse. Planområdet ligger inom ett större område som utgör värdetrakter för ek och som hyser en hög täthet av värdefulla ekmiljöer (Länsstyrelsen Stockholm, 2022). Särskilt skyddsvärda och skyddsvärda träd är inmätta av kommunen (2025), fyra särskilt skyddsvärda träd finns inom planområdet. Enligt genomförd NVI (Norconsult, 2022) ligger två områden där exploatering föreslås i detaljplanen inom naturvärdesklass 2, påtagligt naturvärde. Enligt naturvärdesinventeringen bör fysiska ingrepp inom dessa två områden så långt som möjligt undvikas. Om bebyggelse inte kan undvikas i dessa	Den nordöstra placeringen av nya en-och tvåbostadshus ligger delvis inom naturvärdesklass 3, inventeringsområde 11. Stora delar av området nyttjas som rekreation idag och kommer bevaras genom att den i detaljplanen är reglerad med prickmark ” Mark som inte får bebyggas. ” och ”n2, Marken ska fortsatt vara naturmark”. Bestämmelsen om marklov för fällning av träd med en stamdiameter över 50 cm och med krav om återplantering bidrar till att trädstrukturen bevaras och att placering av byggnader anpassas efter träden. Den sydöstra placeringen av nya en-tvåbostadshus inom inventeringsområde 13 ligger på till största del på mark som i gällande byggnadsplan är planlagd för bostäder, en bedömning kring dess lämplighet har alltså redan gjorts. Även byggrätt för komplementbyggnad nordöst om ovanstående placering av nya en-tvåbostadshus placering ligger inom inventeringsområde 13, naturvärdesklass 3. Den största delen av inventeringsområde 13 kommer bevaras. Bestämmelsen om marklov för fällning av träd med en stamdiameter över 50 cm och med krav om återplantering bidrar till att trädstrukturen bevaras och att placering av byggnader anpassas efter träden. En liten del av detaljplanen för ”Solåkrabyn, Farsta 1:3 m.fl ”med användningen natur kommer nyttjas till gemensamhetsanläggning för gata, parkering, avfallshantering och ledningar för att säkerställa tillräcklig yta för vändning av fordon för avfallshantering. Enligt kommunens PM Naturmiljö, 2022 har området ett visst naturvärde. Ianspråktagande av den ytan bedöms ha liten påverkan på naturvärdena.	☒	☐	

	områden bör åtminstone delar av områdena sparas och då företrädesvis sådana delar där grova träd förekommer. Enligt naturvärdesinventeringen bör avverkning eller negativ påverkan på skyddsvärda träd och i synnerhet särskilt skyddsvärda träd undvikas, om det inte kan undvikas bör ändå bebyggelsen kunna anpassas så att negativ påverkan på skyddsvärda träd undviks. Planområdet berörs av livsmiljöer och spridningssamband för pollinerare enligt Södertälje kommuns pollineringsplan (2020). Planområdet berör livsmiljöer och spridningssamband mellan hagmarksmiljöerna norr om Solåkrabyn och det mosaikartade jordbrukslandskapet med hagmarker norr om Järna trafikplats. Bebyggelsen bör planeras så att spridningssambandet för pollinerare bevaras.	Detaljplanen omfattar relativt små arealer för utbyggnad, vilket innebär att påverkan på naturmiljö och ekologiska spridningssamband är liten (PM Naturmiljö, Detaljplaneområde Håknäs 7:1, 12:1, 2022, Södertälje kommun).			
Kulturmiljö och stads- och landskapsbild - Skyddade enligt KML, fornlämningar, byggnadsminnen och kyrkor (även oupptäckta fornlämningar) -Landskapsbildskydd - Kulturvärden enligt PBL och MB (inklusive utpekade kulturmiljöområden i ÖP och kulturmiljöprogram, Gröna kulturarvet ex: alléer, äldre jordbrukslandskap, parker etc.	Landskapet i området karaktäriseras av dess sprickdalar med tydliga skogstäckta höjdryggar och dalgångar med bördiga jordar. Kulturlandskapet är ett delvis flikigt odlingslandskap med trängre rumsbildningar av odlingsmarker men som övergår i breda dalgångar med stora sammanhängande odlingsmarker vid Järnaslätten i söder. Från planområdet mot öster breder odlingslandskapet ut sig och erbjuder långa siktlinjer med synlig kontakt med Järnafjärden och mot omgivande skogklädda moränkullar och åkerholmar. Vägarna har samma sträckning som vid förra sekelskiftet 1900.	Detaljplanen är utformad för att värna kulturmiljövärdena genom att reglera byggrätt, placering, nockhöjd, utformning, varsamhet, utförande, rivningsförbud, markens anordnande och vegetation och marklov för träd, för en anpassning till karaktären och kulturmiljön inom Solberga by. Landskapsbilden påverkas av de nya entvåbostadshusen öster om infartsvägen i den kuperade terrängen och i planområdets sydvästra spets där de placeras på tidigare jordbruksmark. Båda placeringar är synliga från den större vägen. Dessa nya	☒	☐	

	Blandat med den traditionella agrara bebyggelsen finns inom planområdet den särpräglade bebyggelsen från de antroposofiska verksamheterna som etablerades i Järna från 1930-talet och framåt. Solberga har en något splittrad karaktär genom bebyggelse från olika epoker med en blandning av äldre traditionell agrar bebyggelse, den karaktäristiska antroposofiska arkitekturen och typisk bebyggelse från 1960-talet. De olika byggnaderna och bebyggelsegrupperna i området har generellt inga tydliga avgränsningar utan flyter samman och gör området svårläst. Detta gör att det kulturhistoriska värdet inte bedöms vara högt för området som helhet. Men varje del som avspeglar de olika tidslagen i området har i sig kvaliteter i såväl arkitekturen som miljön. Särskilt finns det arkitektoniska värden i den typiska antroposofiska arkitekturen och som stärks av att de är ritade av Erik Asmussen eller andra arkitekter som arbetat inom den antroposofiskt inriktade arkitekturen. Även om området bebyggelsemässigt är varierat är bebyggelsens anpassning till topografin och sparade berghällar en gemensam nämnare över tiden. Även de smala slingrande vägar som följer terrängen håller ihop området liksom grönskan som bär spår av ett äldre kulturlandskap och senare trädgårdar med fruktträd och ädellövträd. (Kulturmiljöutredning, Södertälje kommun, 2025)	en-tvåbostadshus regleras med ovanstående bestämmelser för att harmoniera med landskapsbilden. Den mindre komplettering som detaljplaner möjliggör i befintlig miljö enligt de bestämmelser som detaljplanen styr bedöms ta hänsyn och anpassas till Solbergas kulturmiljö och karaktär.			

Rekreation, friluftsliv, folkhälsa och sociala värden -allmän beskrivning av hur området används och av vem, exempelvis om det finns skolor, förskolor i närheten -parkmiljöer och grönstruktur -Rekreationsanläggningar, spår och leder målpunkter och upplevelsevärden -Trygghet/otrygghet	Solberga by är en bygemenskap som framförallt består av skolverksamhet och elevhem för barn och ungdomar med intellektuella funktionsnedsättningar. Några av byggnaderna inom området nyttjas som privatbostäder. Den glesa skogen nordöst om stora skolan nyttjas som skolgård och rekreation för eleverna. I skogen finns vältrampade stigar och lekmiljöer med bäck och vattentrappa. Söder om stora skolan vid lågstadiebyggnaderna Valhalla och paviljongen bredvid finns fruktträdgårdar som är en del av den pedagogiska verksamheten. Ytterligare mindre lekmiljöer finns mellan elevhemmen. Strax söder om planområdet ligger en ridterapi som är en del av Solberga bys verksamhet.	Den glesa skogen nordöst om stora skolan som nyttjas som skolgård och rekreation för eleverna säkerställs med prickmark ”Marken får inte förses med byggnad” och bestämmelsen n_2 ” Marken ska fortsatt vara naturmark”. En del av området med fruktträdgårdar vid lågstadiebyggnaderna kommer kunna bebyggas. Detta bedöms inte påverka rekreationsvärdet på ett betydande sätt inom området. Inga nya områden för rekreation och lek planeras inom planområdet.	☒	☐	
Barnperspektivet negativa / positiva konsekvenser för barn. (Komplettera med checklista barnkonventionen) Boende och vardagsliv -Ex. plats för lek (både spontan och anordnad) -Avstånd till skola/ förskola, avstånd till park/natur Trygghet/tillgänglighet -Kan barn röra sig säkert, ex. GC-väg/säker skolväg Miljö och hälsa -Negativa hälsoeffekter i boende/skolmiljö Ex. buller luftkvalitet	Solberga by förening driver skola, fritidsverksamhet och elevhem för barn och ungdomar med intellektuella funktionsnedsättningar. Miljön är anpassad efter elevernas behov och den pedagogiska verksamheten. Den glesa skogen nordöst om stora skolan nyttjas som skolgård och rekreation för eleverna. I skogen finns vältrampade stigar och lekmiljöer med bäck och vattentrappa. Söder om stora skolan vid lågstadiebyggnaderna Valhalla och paviljongen bredvid finns fruktträdgårdar som är en del av den pedagogiska verksamheten. Ytterligare mindre lekmiljöer finns mellan elevhemmen. Längs huvudvägen in till Solberga by finns en gång- och cykelbana fram till entréparkeringen. Från planområdets södra spets finns en gång-och cykelväg på knappt 4 km till	Den glesa skogen nordöst om stora skolan som nyttjas som skolgård och rekreation för eleverna säkerställs med prickmark ”Marken får inte förses med byggnad” och bestämmelsen n2 ” Marken ska fortsatt vara naturmark”. En del av området med fruktträdgårdar vid lågstadiebyggnaderna kommer kunna bebyggas. Detta bedöms inte påverka barnens lekmiljöer på ett betydande sätt inom området. Inga nya områden för rekreation och lek planeras inom planområdet. Detaljplanen bidrar till att området blir mer trafiksäkert då den möjliggör en ny infartsparkeringen med vändzon och byggrätt för	☒	☐	

	Järna centrum som går i tunnel under E4:an och förbi väster om Folkpool. Inom området finns flertalet gångvägar mellan de olika byggnaderna. Vid hämtning och lämning av elever upplevs infartsvägen och infartsparkeringen otrygg ur ett trafiksäkerhetsperspektiv.	väntrum för skolskjuts anpassad för en säker hämtning och lämning av elever. Den nya infartsparkeringen möjliggör parkering till all personal och besökare och kan på det sättet minska trafiken inom området. Detaljplanen möjliggör att gång-och cykelvägen längs infartsvägen kan förlängas och flyttas till den västra sidan och bli mer skyddad då den inte avslutas vid in-och utfarter till parkeringen som den gör i dagsläget.			
Risker för människors hälsa och för miljön (klimatförändringar) - Buller och vibrationer (RI influensområde totalförsvaret) -Trafik, farligt gods - Explosionsrisk -Elektromagnetisk strålning -Risk för skred, erosion (markens stabilitet) -Markradon - Översvämningsrisk -Påverkan på vattenskyddsområde - Ljusförhållanden - ljusföroreningar - Djurhållning	Det bedöms inte finnas någon betydande risk för skred eller ras inom planområdet baserat på de geotekniska markförhållandena. Planområdet ligger inte inom aktsamhetsområde för skred och erosionsrisk enligt SGU. Det bedöms inte finnas någon betydande risk för översvämning inom planområdet. Enligt kommunens lågpunktsanalys finns en lågpunkt i planområdets sydöstra del vid infarten till området, lågpunkten avvattnas via en trumma under vägen. Kommunens kartering av framkomlighet vid skyfall visar att planområdet och dess närområde inte drabbas. Inom planområdet finns inga kända markföroreningar enligt Länsstyrelsen EBH-karta. Planområdet ligger inom normalrisk för radon.	Detaljplanen möjliggör inte en exploatering av den omfattning eller karaktär att det bidrar till att risken för skred, ras eller översvämning skulle bli betydande.	☒	☐	
Klimataspekter -Bridrar planerad verksamhet till ökade utsläpp	Drygt 700 m från planområdets södra spets ligger busshållplats Håknäs och drygt 300 m från planområdets norra del ligger busshållplats Solåkrabyn, där trafikerar buss 788	Då tillgången till kollektivtrafik inte har tillräckligt bra turtäthet kommer personal och boende inom Solberga by till stor del fortsatt ta bilen. Detaljplanen ger dock ett ökat	☒	☐	

-Generar planeringen ökade bilresor (hur ser tillgång till god kollektivtrafik, samhällsservice, offentlig service, arbete. -Vilka effekter av ett förändrat klimat behöver beaktas, ex. översvämning, skyfall, urbana värmeöar (ex andel hårdgjord yta och inslag av grönska)	mellan Järna station och Södertälje centrum. Turtätheten under rusningstrafik ligger på ca 40 min. Offentlig service inom planområdet består av Solberga bys verksamhet i form av grundskola, skolfritids, fritidsverksamhet och elevhem. Ytterligare offentlig och kommersiell service ligger närmast i Järna centrum.	underlag för en förbättrad kollektivtrafik. Utbyggnaden inom Solberga by bidrar inte till att miljökvalitetsnormer för luft riskerar att överskridas. Stora delar av planområdet består av naturmark, Inom kvartersmark reglerar detaljplanen att minst 65 % av marken ska vara genomsläpplig och inom allmän platsmark minst 35 %.			